

REKTORS KANSLI

2022-05-30

Dnr C2022/518

Karlstads universitets miljömål och handlingsplan 2022-2024

Syfte

I detta dokument beskrivs Karlstads universitets miljömål utgångspunkter för dessa. Dokumentet beskriver även de aktiviteter som Karlstads universitet ska genomföra för att uppnå målen för perioden. Dokumentet är framtaget i enlighet med förordning 2009:907 om miljöledning i statliga myndigheter.

Bakgrund

Miljöledningssystem

Rektor har huvudansvaret för myndighetens miljö- och hållbarhetsarbete. Rektor har delegerat till universitetsdirektör att ansvara för att ett miljöledningssystem upprättas, underhålls och följs upp. Universitetsdirektören är därmed ledningens representant i miljöfrågor. Biträdande universitetsdirektör utgör stöd i det arbetet. Ärenden rörande miljö- och hållbarhetsarbetet bereds inför beslut i universitetets ledningsråd som har studentrepresentation. Avstämningar kring miljömål och handlingsplan samt dess genomförande sker i miljöledningsgruppen som också har studentrepresentation och i övrigt består av projektassistent, chef för Avdelningen för campusservice, kommunikatör och biträdande universitetsdirektör. Fokus i miljömål och handlingsplan ligger på att implementera och utveckla ett fungerande miljöledningssystem. Genom årliga miljörevisioner revideras och åtgärdas hinder som står i vägen för ett fungerande miljöarbete.

Miljöutredningen 2020 för Karlstads universitet visar på både styrkor och svagheter i miljöledningsarbetet. Karlstads universitets miljömål och handlingsplan syftar till att åtgärda bristerna och utveckla miljöarbetet i stort.

Direkt miljöpåverkan

I miljöutredningen 2020 fastställs det att utsläpp av koldioxid, CO₂, från flygresor är den mest betydande direkta miljöaspekten universitetet har att hantera.¹ Det kräver ett konsekvent beslutsfattande. Sverige har som mål att inte ha några nettoutsläpp av växthusgaser 2045.

¹ Miljöutredning 2020 [Miljöutredning_KAU20200514.pdf](#)

Beslut	RB 67/22	Dnr.	C2022/518	Ersätter	C2018/358
Giltighet fr.o.m.	2022-05-30	t.o.m.	2024-12-31	Handläggare	Namn

Karlstads universitet har därför anslutit sig till klimatramverket där lärosäten gemensamt åtagit sig att ligga i linje med Parisavtalet och bidra till att minska de globala utsläppen.² År 2019 var utsläppen av CO₂ vid Karlstads universitet 700 000 kg genom tjänsteresor och övriga transporter. Flygresor med en sträcka över 50 mil stod för 80 procentenheter av CO₂ utsläppen (560 000 kg).³ Med utgångspunkt i miljöutredningen 2020, Sveriges nationella mål samt klimatramverket behöver utsläpp av CO₂ från tjänsteresor och övriga transporter vid Karlstads universitet minska med drygt 30 000 kg per år.

Indirekt miljöpåverkan

Genom att studenter utvecklar relevanta kunskaper om hållbarhet och dess utmaningar kan de bidra i omställningen till ett hållbart samhälle. Här har olika universitet och högskolor olika förutsättningar och har också kommit olika långt. Universitetskanslersämbetets, UKÄ:s, tematiska utvärdering 2017 om integrering av hållbar utveckling i utbildning visade en blandad bild. UKÄ drog slutsatsen att många lärosäten behöver utveckla sina processer.⁴ Universitet och högskolor kan genom utbildning på vetenskaplig grund ge förutsättningar för studenter att utveckla kunskaper om hur individer och grupper kan agera på ett sätt som minimerar skador på miljön. Lärosäten kan sprida information kring forskning om hållbarhet och verka för att kunskap och kompetens tas tillvara i samhället. Detta kan ske på många olika sätt, bland annat genom samverkan.

I miljöutredningen 2020 framgår det att Karlstads universitet har påbörjat arbetet med en systematik kring hur hållbar utveckling ingår som ett perspektiv och följs upp i utbildningar, men att mycket arbete återstår.⁵ I en sammanställning genomförd 2020 framgår det att cirka 60 procent av utbildningsprogrammen på grundnivå innehåller mål för hållbar utveckling enligt beskrivningarna av programmen och dess utbildningsmål. Motsvarande siffra för program på avancerad nivå är cirka 11 procent. Det finns idag kurser som erbjuds till undervisande medarbetare av Universitetspedagogiska enheten (UPE). Dock behöver systematiken utvecklas kring hur hållbar utveckling främjas i utbildningarna, såsom uppdraget är enligt Högskolelagen. Detta gäller både kompetensstärkande insatser och hur perspektivet åskådliggörs och följs upp.

² [Klimatramverket för universitet och högskolor \(kth.se\)](https://www.kth.se/klimatramverket)

³ Redovisning av miljöledningsarbetet 2020 Karlstads universitet. [Miljöledningsrapport 2020 - inskickad 2021-02-15 \(4\).pdf](#)

⁴ 9 UKÄ (2017): Universitets och högskolors arbete med att främja en hållbar utveckling. En tematisk utvärdering, del 1. Rapport 2017:12.

⁵ Miljöutredning 2020 [Miljoutredning_KAU20200514.pdf](#)

Mål och aktiviteter 2022-2024

Mål: Karlstads universitet utvecklar sitt miljöledningssystem och tar systematiskt fram policys, handlingsplaner och rutiner.

Miljöledningssystemet syftar till att ha tydliga och klara rutiner som revideras och åtgärdar hinder som står i vägen för ett fungerande miljöarbete.

Aktiviteter

- Se över vilka fler verksamheter som Karlstads universitet kan redovisa utsläppsnivåer för samt i förekommande fall redovisa nivåerna.
 - *Ansvarig: Rektors kansli*
 - *Tidsplan: 2023.*
 - *Uppföljning: Miljöledningsgruppen.*
- Bredda miljöledningsgruppens arbete med fler kompetenser och perspektiv. Särskilt angeläget är att arbetet ge möjlighet till fler inspel och perspektiv från kärnverksamheten.
 - *Ansvarig: Biträdande universitetsdirektör*
 - *Tidsplan: 2022.*
 - *Uppföljning: Miljöledningsgruppen.*

Mål: 10 procent av universitetets medarbetare genomgår årligen kompetensutveckling inom hållbar utveckling.

Medarbetare vid Karlstads universitet ska ges möjlighet till systematisk kompetensutveckling om hållbar utveckling.

Aktiviteter

- Undervisande medarbetare ska årligen erbjudas en introducerande kurs i hållbar utveckling via Universitetspedagogiska enheten (UPE).
 - *Ansvarig: UPE.*
 - *Tidsplan: Årligen.*
 - *Uppföljning: Antalet medarbetare som genomgått utbildningen rapporteras av UPE till biträdande universitetsdirektör vid årets slut.*
- UPE tar fram en grundkurs i hållbarhetsdidaktik för undervisande medarbetare vid Karlstads universitet.
 - *Ansvarig: UPE.*
 - *Tidsplan: 2022.*
 - *Uppföljning: Arbetet följs av miljöledningsgruppen under 2022 och ingår i ledningens genomgång. Antalet medarbetare som genomgått utbildningen rapporteras av UPE till biträdande universitetsdirektör vid årets slut.*
- Utredda möjligheter till att undervisande medarbetare som kompetensutvecklat sig inom hållbarhetsdidaktik kan ansöka om utvecklingstid för att tillsammans med kollegor och stöd av UPE integrera hållbar utveckling i utbildningsprogram och/eller kurser.
 - *Ansvarig: Rektors kansli och UPE.*
 - *Tidsplan: Senast 2023.*
 - *Uppföljning: Arbetet följs av miljöledningsgruppen och ingår i ledningens genomgång.*

- En översyn ska genomföras och lämna förslag om hur samtliga personalkategorier vid Karlstads universitet systematiskt kan tillgodogöra sig kunskaper om hållbar utveckling.
 - *Ansvarig: Rektors kansli*
 - *Tidsplan: 2022.*
 - *Uppföljning: Arbetet följs av miljöledningsgruppen och ingår i ledningens genomgång.*

Mål: Utbildningsprogram ska erbjuda studenter kunskaper om hållbar utveckling.

Högskolelagen preciserar att universitet och högskolor ska främja arbetet med hållbar utveckling genom sin verksamhet. Klimatramverket fastställer att studenter ska ges kunskap i hållbar utveckling. Därför ska studenter kunna tillgodogöra sig kunskaper om hållbar utveckling under studietiden.

Aktiviteter

- Utreda och införa en funktion på webben som bättre redovisar mål för hållbar utveckling i utbildningsprogram och åskådliggör det för nuvarande och presumtiva studenter.
 - *Ansvarig: Kommunikationsavdelningen och Rektors kansli.*
 - *Tidsplan: Första kvartalet 2023.*
 - *Uppföljning: Arbetet följs av miljöledningsgruppen och ingår i ledningens genomgång.*
- I dialog med fakulteter och lärarutbildningsnämnd, och med utgångspunkt i utbildningsmatriser, årligen följa upp studenternas möjlighet att i utbildningsprogram tillgodogöra sig kunskaper om hållbar utveckling.
 - ⊖ *Ansvarig: Rektors kansli, fakulteter, lärarutbildningsnämnd.*
 - *Tidsplan: Årligen.*
 - *Uppföljning: Årligen vid verksamhetsdialoger.*
- Årligen presentera och kommunicera en sammanställning av ovanstående uppföljning.
 - *Ansvarig: Rektors kansli.*
 - *Tidsplan: 2023*
 - *Uppföljning: Arbetet följs av miljöledningsgruppen och ingår i ledningens genomgång.*

Mål: Synliggöra och tillgängliggöra den forskning om hållbar utveckling som genomförs vid lärosätet.

Forskning om hållbar utveckling bidrar i omställningen till ett klimatneutralt samhälle. Därför ska Karlstads universitet synliggöra den forskning som görs inom området på ett systematiskt sätt.

Aktiviteter

- Fakulteter och lärarutbildningsnämnd tar fram handlingsplaner för hur forskning kring hållbar utveckling vid respektive fakultet och lärarutbildningen ska synliggöras och kommuniceras ut.
 - *Ansvarig: Fakulteter och lärarutbildningsnämnd*
 - *Tidsplan: 2022.*
 - *Uppföljning: I verksamhetsdialoger och miljöledningsgruppen.*

Mål: Minska Karlstads universitets miljöpåverkan till följd av inköp.

Som huvudregel vid Karlstads universitet ställs miljökrav vid all upphandling och alla inköp. Men idag mäts inte hur mycket utsläpp av koldioxid, CO₂, som inköpen genererar. Därför är det relevant att undersöka möjligheter för att kunna synliggöra detta och ge stöd ur ett hållbarhetsperspektiv för medarbetare som gör inköp.

Aktiviteter

- Utredda möjligheten att åskådliggöra vilka utsläpp som inköp genererar årligen.
 - *Ansvarig: Rektors kansli.*
 - *Tidsplan: 2023.*
 - *Uppföljning: Arbetet följs av miljöledningsgruppen och ingår i ledningens genomgång.*

- Arbeta fram en guide ur hållbarhetsperspektiv till stöd för medarbetare vid inköpsbeslut.
 - *Ansvarig: Rektors kansli, upphandlingsenheten.*
 - *Tidsplan: Senast slutet på 2022.*
 - *Uppföljning: Arbetet följs av miljöledningsgruppen och ingår i ledningens genomgång.*

Mål: Minska Karlstads universitets miljöpåverkan i form av avfall och energianvändning.

Karlstads universitets verksamhet genererar avfall som behöver hanteras. Arbetet med att minska miljöpåverkan från avfall förbättras årligen, men det behöver fortsatt ske en minskning av mängden sorterat och osorterat avfall. Energianvändningen behöver fortsatt effektiviseras för att minska miljöpåverkan.

Aktiviteter

- I samverkan med fastighetsägaren prioritera förnybar energi vid ny- och ombyggnationer samt verka för att investeringar i befintliga lokaler leder till effektivare energianvändning.
 - *Ansvarig: Avdelningen för campusservice.*
 - *Tidsplan: Återkommande.*
 - *Uppföljning: Arbetet följs av miljöledningsgruppen och ingår i ledningens genomgång.*

- Göra aktiva val kring återbruk av byggmaterial och främja klimatvänliga byggnader som har mindre miljöpåverkan, där så är möjligt.
 - *Ansvarig: Avdelningen för campusservice.*
 - *Tidsplan: Vid ny- och ombyggnationer.*
 - *Uppföljning: Arbetet följs av miljöledningsgruppen och ingår i ledningens genomgång.*

- Genomföra testprojekt för sortering av matavfall vid caféverksamhet på campusområdet.
 - *Ansvarig: Avdelningen för campusservice..*
 - *Tidsplan: 2022.*
 - *Uppföljning: Arbetet följs av miljöledningsgruppen och ingår i ledningens genomgång.*

- Minska mängden osorterat brännbart avfall med 10 procent/person under perioden 2022-2024. Dels genom ökad utsortering av matavfall samt genom ökad information till personal-och studentgrupper om de sorteringsfraktioner för sortering som finns.
 - *Ansvarig: Avdelningen för campusservice.*
 - *Tidsplan: 2024.*
 - *Uppföljning: Arbetet följs av och rapporteras till miljöledningsgruppen, rapportering sker också i årlig rapportering till Naturvårdsverket och ingår i ledningens genomgång.*
- Föra samtal med Campus Ingesund fastighetsägare kring möjligheten att helt fasa ut användningen av fossila bränslen vid uppvärmning av lokaler.
 - *Ansvarig: Avdelningen för campusservice.*
 - *Tidsplan: 2022.*
 - *Uppföljning: Miljöledningsgruppen.*
- Beakta möjligheter till återbruk av möbler inom verksamheten och vid avyttring.
 - *Ansvarig: Avdelningen för campusservice.*
 - *Tidsplan: 2022.*
 - *Uppföljning: Miljöledningsgruppen.*

Mål: Minska utsläpp av koldioxid från tjänsteresor och övriga transporter med 30 000 kilo per år.

Karlstads universitets tjänsteresor och övriga transporter, främst från flygresor över 50 mil, ger upphov till koldioxidutsläpp. Då lärosätet anslutit sig till klimatramverket med ambitionen att nå Sveriges nationella mål om nettonollutsläpp 2045 behöver utsläppen minska.

Aktiviteter

- Föra dialog med fakulteter, lärarutbildningsnämnd och Centrala stödfunktioner om hur arbete ska ske för att årligen minska utsläpp från tjänsteresor med flyg och prioritera andra miljövänligare alternativ.
 - *Ansvarig: Rektor.*
 - *Tidsplan: 2022.*
 - *Uppföljning: I verksamhetsdialoger.*
- I samverkan med fastighetsägaren utveckla förutsättningarna för cykel, elfordon samt gångstråk på campusområdet. Exempel på förutsättningar i fokus är tak över cykelställ, läsbarhet mot ram och laddningsmöjligheter.
 - *Ansvarig: Avdelningen för campusservice.*
 - *Tidsplan: Årligen.*
 - *Uppföljning: Arbetet följs av miljöledningsgruppen.*
- Utredda möjligheten att införa en resefond för att täcka merkostnader som kan uppstå för medarbetare som gör längre tågresor som alternativ till flygresor.
 - *Ansvarig: Rektors kansli*
 - *Tidsplan: 2023.*
 - *Uppföljning: Miljöledningsgruppen.*
- Delta i projektet Cykelvänlig arbetsplats för att utveckla bättre möjligheter för studenter och medarbetare att cykla till Campus Karlstad och Ingesund.
 - *Ansvarig: Rektors kansli*

- *Tidsplan: 2022.*
- *Uppföljning: Miljöledningsgruppen.*

- Införa en testverksamhet för låncyklar vid Karlstads universitet för medarbetare att använda vid resor i tjänsten.
 - *Ansvarig: Avdelningen för campusservice..*
 - *Tidsplan: Testperiod genomförs 2022-2024.*
 - *Uppföljning: Årligen vid miljöledningsgruppen.*